

Вікторія Станкевич

здобувач вищої освіти факультету
підготовки фахівців для органів
досудового розслідування
Національної поліції України

Марина Войтюк

викладач кафедри теорії та історії
держави та права, конституційного
права та прав людини
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО ДОТРИМАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ У СФЕРІ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ

Дотримання поліцією України міжнародних стандартів у сфері прав і свобод людини – це не просто формальна вимога, а фундаментальний принцип, який визначає характер суспільства, в якому ми живемо. Поліція, як одна з найвпливовіших інституцій державної влади, відіграє ключову роль у забезпеченні правопорядку та захисту прав громадян. Однак її діяльність повинна здійснюватися в межах чітко визначених правових норм і міжнародних стандартів.

Конституція України ставить на меті забезпечення прав і свобод громадян на рівні міжнародних стандартів. Тому поліція, як виконавчий орган, зобов'язана діяти відповідно до цих стандартів, захищаючи права людей не лише в межах України, а й у відповідності до міжнародних норм [1].

Для забезпечення ефективної боротьби з транснаціональною злочинністю та захисту прав людини в умовах глобалізації та міграції необхідне впровадження єдиних міжнародних стандартів у діяльність Національної поліції України. Це дозволить уніфікувати підходи до поліцейської діяльності, підвищити її ефективність та забезпечити довіру громадян.

Діяльність Національної поліції України, як і будь-якого правоохоронного органу сучасної демократичної держави, має базуватися на міжнародних стандартах у сфері прав людини. Ці стандарти визначають межі повноважень поліції, гарантують права громадян та забезпечують цивілізоване співіснування в суспільстві. Основні міжнародні документи, що впливають на діяльність Національної поліції:

1. Загальна декларація прав людини. Цей фундаментальний документ проголошує права, невід'ємні для кожної людини, незалежно від раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних чи інших переконань,

національного або соціального походження, майна, народження або іншого статусу.

2. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права: Цей пакт деталізує ряд громадянських і політичних прав, включаючи право на життя, свободу від катувань, право на справедливий суд, свободу думки, совісті та релігії.

3. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права: Документ визначає економічні, соціальні і культурні права, такі як право на працю, право на соціальний захист, право на освіту.

4. Європейська конвенція з прав людини. Цей документ встановлює цивільні і політичні права та свободи, які є загальними для всіх держав-членів Ради Європи.

5. Міжнародні стандарти ООН щодо застосування сили та вогнепальної зброї посадовими особами з підтримання правопорядку. Ці стандарти визначають умови та обставини, за яких правоохоронці можуть застосовувати силу та вогнепальну зброю.

6. Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку. Цей кодекс містить загальні принципи поведінки поліцейських, такі як законність, необхідність, пропорційність, повага до людської гідності.

Відповідно до статті 7 Закону України «Про Національну поліцію України», поліцейські не мають права надавати будь-які переваги одній людині перед іншою або обмежувати права когось через їхню расу, колір шкіри, релігію, політичні погляди, національність, соціальний статус, місце проживання, мову або будь-які інші ознаки. Також поліцейським заборонено застосовувати фізичне насильство, катувати людей або поводитися з ними жорстоко, а також принижувати честь та гідність особи [2].

Дотримання міжнародних стандартів прав людини працівниками Національної поліції обумовлене підписанням міжнародних угод та необхідність погодити засади діяльності Національної поліції з міжнародними стандартами. Незважаючи на законодавчі норми та міжнародні стандарти, в діяльності Національної поліції України все ще спостерігаються певні проблеми, пов'язані з порушенням прав людини [3].

Вирішити цю проблему можливо шляхом застосування комплексних заходів, а саме:

- необхідно розробити ефективні програми навчання поліцейських з питань дотримання прав людини, міжнародного гуманітарного права та деонтології; аналіз практичної діяльності поліції свідчить про те, що успішне виконання її завдань залежить як від належної кількості поліцейських та наявності різних спеціальних та технічних засобів, так і від кваліфікованого та професійного застосування цих засобів в конкретних ситуаціях та від тактики їх застосування [4, с. 238];

- треба створити більш ефективні механізми контролю за діяльністю поліції, включаючи громадський контроль та незалежні органи

розслідування;

- необхідно забезпечити незалежність органів досудового розслідування у справах про порушення прав людини поліцейськими;
- треба вживати рішучих заходів для боротьби з корупцією в правоохоронних органах.

Отже, питання дотримання працівниками Національної поліції України міжнародних стандартів у сфері прав і свобод людини є складною і багатогранною. Її вирішення вимагає комплексного підходу, який включає як зміни в законодавстві та правоохоронній системі, так і зміну у свідомості самих поліцейських.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28 червня 1996 року (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 05.04.2025).
2. Про Національну поліцію : Закон України від 2 лип. 2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 05.04.2025).
3. Малиновська Т. М., Шорохова Г. М. Загальні положення щодо дотримання поліцією України міжнародних стандартів у сфері прав і свобод людини. URL: <https://univd.edu.ua/science-issue/issue/1512> (дата звернення: 05.04.2025).
4. Светловська Д., Тінін Д., Войтюк М. Деякі особливості нової концепції забезпечення публічної безпеки та порядку в умовах дії правового режиму воєнного стану : матеріали конференцій МЦНД. (29.11.2024; Житомир, Україна). 2024. С. 238–241.

Дмитро Тінін

старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАСТОСУВАННЯ БПЛА ЯК ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ ПРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПУБЛІЧНОГО ПОРЯДКУ ТА БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС МАСОВИХ ЗАХОДІВ

Аналіз практичної діяльності поліції свідчить про те, що успішне виконання її завдань залежить як від належної кількості поліцейських та наявності різних спеціальних та технічних засобів, так і від кваліфікованого та професійного застосування цих засобів в конкретних ситуаціях та від тактики їх застосування. Окремі випадки створюють прецеденти, в яких присутність поліції викликає неприємне ставлення, провокує людей на конфлікт щодо поліцейських. Досить часто поліцейські стикаються з цими проблемами при забезпеченні публічної безпеки та порядку [1; 2].

Виконання поліцейськими своїх обов'язків під час проведення масових